

Van 'tapijtdenken' naar 'systeemdenken'

De West-Vlaamse kunstgrasproducent Lano Sports zet in op speelbeleving, duurzaamheid en lange termijn

Misschien is het die typische West-Vlaamse bescheidenheid, waardoor het Belgische Lano Sports nog niet bij iedere Nederlandse sportclub een ingesleten begrip is. Toch heeft de kunstgrasfabrikant in veertig jaar een stabiele reputatie opgebouwd bij de aanleg van vele kunstgrasvelden in de Benelux. Deze berust op drie pijlers: duurzaamheid, performantie en sustainability. Chris Vandenborre, verantwoordelijk voor ontwikkeling bij Lano Sports: 'Duurzaamheid is een van de kernwaarden binnen onze bedrijfsvoering.'

In de veertig jaar dat Lano Sports zich op de kunstgrasmarkt bevindt, heeft het bedrijf menige verandering in de kunstgrasbranche van dichtbij kunnen aanschouwen. Sinds in 1968 het eerste kunstgrasveld met polyamidebasis werd aangelegd in het Astrodome in Houston, Texas, is er dan ook heel

wat ontwikkeld en verbeterd op het gebied van kunstgras. Medio jaren zeventig speelden Cruiff, Neeskens en Pelé bij hun clubs in de Verenigde Staten nog op dure, spelersonvriendelijke matten die spelers weinig bewegingsvrijheid boden, vaak met enkel- en knieblesures tot gevolg. Dankzij

de latere vervanging van polyamide door polypropyleen werd de prijs van kunstgrasmatten lager en ook waren ze gemakkelijker te produceren. Toen door een samenloop van omstandigheden bij de Olympische Spelen van Montreal 1976 een hockeymat onder water werd gezet, betekende dit

een revolutie in het systeemdenken. E-layers en shockpads werden verfijnd en verbeterd, totdat eind twintigste eeuw de derde generatie kunstgras het licht zag. Kunstgras op basis van polyethyleenvezels met grassprietten van 50-60 mm, gecombineerd met zand- en rubbergranulaat-infill deed zijn intrede. Dit zijn kunstgrasmatten die we vandaag de dag nog kennen. Lano kwam, zag en verbeterde, met duurzaamheid als belangrijkste pijler.

Lano als pionier van kunstgrassystemen

Hoewel Lano Sports al jaren diep is verankerd in de Nederlandse kunstgrasmarkt, is de naam van de Vlaamse kunstgrasfabrikant in ons land nog enigszins onderbelicht. Chris Vandenborre vertelt: 'Lano heeft talloze kunstgrasmatten gerealiseerd als partner van Nootenboom Sport. Sinds kort willen we onze eigen naam als pionier op het gebied van kunstgrassystemen wat duidelijker in de markt zetten.' Niet vreemd, aangezien Lano al jaren zijn eigen filosofie uitdraagt. Vandenborre: 'Er heeft een belangrijke evolutie plaatsgevonden

'Het gaat om de bewustwording om in termen van dertig jaar en verder vooruit te denken'

van "tapijtdenken" naar "systeemdenken". Vroeger koos een club voor een bepaalde mat met een bepaald vezelgewicht en vezelhoogte, maar die tijd is voorbij. Tegenwoordig overheerst het systeemdenken. Dit is een geïntegreerd verhaal waarbij diverse elementen binnen een systeem op elkaar zijn afgestemd en complementair functioneren.' Lano geeft hieraan vorm door selectief om te gaan met de verschillende systeemcomponenten, vertelt Vandenborre. 'Denk bijvoorbeeld aan de vroegere FIFA 2 star-norm. Met 60 mm-materiaal op een harde ondergrond met zand- of rubber-infill (variant 1) kun je voor die test vrij moeiteloos slagen. Kies je voor 40 mm-materiaal op foam (variant 2) met bijvoorbeeld kurk als infill, dan ben je in eerste instantie qua investering iets duurder uit. Maar als je vijftien jaar verder bent, heb je met die 60 mm-variant een veel grotere afvalberg van 235 ton in plaats van de 145 ton

afval die de eerste variant oplevert. Dat roept de vraag op met welke variant een sportvereniging op termijn het goedkoopst uit is.'

Drie pijlers van duurzaamheid

Om uiteindelijk tot de meest duurzame variant te komen, hanteert Lano Sports drie pijlers: materiaal-technische duurzaamheid, speltechnische prestatie en als derde sustainability en recyclability. 'Het gaat om de bewustwording om in termen van dertig jaar en verder vooruit te denken. Duurzaamheid vertaalt zich niet alleen naar de sterkte van de vezel, maar ook naar de juiste vezel. Bonden als de FIFA en de KNVB zijn gebaat bij prestatie, wat betekent dat de speleigenschappen bij een veld jarenlang hetzelfde blijven. Als een vezel bijvoorbeeld slijt waardoor de balrolvertraging verandert, wijzigt dit ook het spelbeeld.' De bonden willen niet dat kunstgrasmatten na enkele jaren vervangen moeten worden, omdat na verloop van tijd het spel erdoor verandert, legt Vandenborre uit. 'En daar hebben ze ook alle recht toe. En dat geldt ook voor de breedtesporten. Kiest een vereniging voor kwalitatief beter materiaal, dan heeft zo'n club daar ook jaren langer plezier van.'

Ook de derde pijler, 'sustainability en recyclability', hangt samen met duurzaamheid, vertelt Vandenborre. 'Denk aan de huidige ophef rondom SBR-infill. Je kunt daarbij materialen toepassen die reeds in kunstgras gerecycled zijn.' Aan de hand van de herkomst van die materialen kun je bepaalde gezondheidswaarden garanderen, vertelt hij. 'Daarbij heb je voldoende kwaliteitsgaranties dat deze geen gevaar opleveren voor de gezondheid. Het is dus belangrijk dat je materiaal gebruikt dat niet schadelijk is en aantoonbaar goed gecheckt is. Het rubber mag dus best gerecycled zijn, zolang het maar niet ten koste gaat van de gezondheid.' Als een fabrikant nieuwe materialen aanmaakt, is de CO2-footprint daarvan hoog, zegt Vandenborre. 'Nieuw materiaal kost veel om te fabriceren én er zijn nieuwe grondstoffen voor nodig. Door gepast gerecycled materiaal te gebruiken, gaat Lano kwalitatief selectief te werk uit overtuiging om de eigen duurzaamheidsprincipes te volgen.'

Profijt voor meerdere generaties

De extra kosten die deze filosofie met zich meebrengt, zijn niet buiten proportie, stelt Vandenborre. 'We bewegen flexibel mee met de markt, zonder onze pijlers in het kader van duurzaamheid te verloochenen. Soms moeten we wel compromissen sluiten, maar we blijven dicht bij onze duurzame waarden.' Om de toekomst goed het hoofd te bieden, blijft de Belgische kunstgras-

fabrikant op zoek naar systemen die nog meer sustainable zijn. Met twee à drie andere fabrikanten blijft Lano vooroplopen met baanbrekend onderzoek, zegt Vandenborre: 'Die pioniersrol willen we behouden. Daarbij denk ik bijvoorbeeld aan een systeem zonder infill dat aan de vroegere FIFA one star-norm en de KNVB-criteria voldoet. We onderzoeken dan of we zonder toepassing van infill aan de FIFA-eisen kunnen vol-

'Door gepast gerecycled materiaal te gebruiken, gaat Lano kwalitatief selectief te werk uit overtuiging om de eigen duurzaamheidsprincipes te volgen'

doen en daarbij de pijler recycling nog wezenlijk verder kunnen terugdringen. In dat geval hebben we het over slechts 25 ton mogelijk recyclebaar afval na vijftien jaar, in plaats van 235 ton afval. In Lano-termen spreken we over Profiote 4G: we denken bij een nieuw kunstgrassysteem aan meerdere generaties die er profijt van moeten ondervinden. Bij dat proces proberen we altijd buiten de kaders te denken. Nieuwe ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid en kostenbesparing onderzoeken we dus niet alleen voor onszelf, maar ook voor de volgende generaties.'

Be social

Scan of ga naar:

[/www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-6465](http://www.Fieldmanager.nl/artikel.asp?id=17-6465)

artificial grass solutions

Venetiëlaan 33 • B-8530 Harelbeke
Tel. +32 (0)56 65 42 90
marketing@lanosports.com
www.lanosports.com